

อนุกรมวิธานพืช

อักษร

ค

อนุกรมวิธานพืช อักษร ด ฉบับราชบัณฑิตยสภา

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๓

<http://www.royin.go.th>

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

ราคาเล่มละ ๖๗๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

อนุกรมวิธานพืช อักษร ด ฉบับราชบัณฑิตยสภา.-- กรุงเทพฯ : สำนัก, ๒๕๖๑.

๓๖๐ หน้า

๑. พืช--การจำแนก. ๒. พฤกษศาสตร์--การจำแนก. I. ชื่อเรื่อง.

581

ISBN 978-616-389-079-5

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

สี่แยกช้างฮี ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๓ ๐๖๑๓, ๐ ๒๒๔๓ ๐๖๑๕ ต่อ ๑๓๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๘๒๐

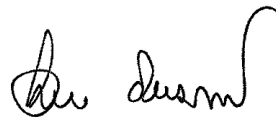
www.ratchakitcha.soc.go.th

คำนำ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้จัดพิมพ์หนังสืออนุกรมวิธานพืชซึ่งเป็นหนังสือชุดเรียงลำดับอักษร
เผยแพร่แล้วรวม ๑๐ อักษร คือ **อักษร ก** พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ และครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖
อักษร ข พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ ต่อมาเมื่อคณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืชได้รวบรวมและ
จัดทำคำอธิบายพรรณพืช อักษร ข เพิ่มเติมได้อีก ๑๓๗ ชนิด จึงได้จัดพิมพ์เป็นหนังสืออนุกรมวิธานพืช อักษร ข
เล่ม ๒ อีกเล่มหนึ่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ และจัดพิมพ์หนังสืออนุกรมวิธานพืช **อักษร ค** พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๖
อักษร ฅ-จ พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๙ **อักษร ฉ-ต** พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๐

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้รวบรวมพรรณพืชอักษร ต จำนวน ๑๘๒ ชนิด มาบรรยายลักษณะพรรณพืช
ถิ่นกำเนิด เขตการกระจายพันธุ์รวมทั้งประโยชน์และโทษเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจัดพิมพ์หนังสืออนุกรมวิธานพืช
อักษร ต ฉบับราชบัณฑิตยสภา เพื่อเผยแพร่

ความสำเร็จในการจัดพิมพ์ครั้งนี้เกิดจากการทุ่มเทความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และการสละ
เวลาอันมีค่าของคณะกรรมการฯ ที่ร่วมกันดำเนินการ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกที่กรุณา
เขียนคำอธิบาย ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และให้ความร่วมมือในการค้นคว้าข้อมูล สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการและเป็นประโยชน์
แก่ผู้ที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพรรณพืช รวมทั้งเป็นความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไปอีกด้วย.

(ดร.โสภา ชูพิกุลชัย ชปัลมันน์)

นายกราชบัณฑิตยสภา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

พฤศจิกายน ๒๕๖๑

คณะกรรมการจัดทำอนุกรมวิธานพืช

ประกอบด้วย

๑. ดร.จำลอง เพ็งคล้าย	ประธานกรรมการ
๒. ดร.ก่องกานดา ชยามฤต	กรรมการ
๓. รศ.กัลยา ภาราโดย	กรรมการ
๔. นางจารีย์ บันสิทธิ์	กรรมการ
๕. รศ.บุศบรณ ณ สงขลา	กรรมการ
๖. ดร.ปราโมทย์ ไตรบุญ	กรรมการ
๗. นางลีนา ผู้พัฒนพงศ์	กรรมการ
๘. ดร.สมราน สุดดี	กรรมการ
๙. รศ. ดร.อบฉันท ไทยทอง	กรรมการ
๑๐. รศ. ดร.อารีย์ ทองภักดี	กรรมการ
๑๑. ผู้แทนภาควิชาพฤกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผศ. ดร.ต่อศักดิ์ ลีลานนท์ นางปริญญา นุช กลิ่นรัตน์)	กรรมการ
๑๒. ผู้แทนภาควิชาพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ผศ. ดร.ฉัตรชัย เงินแสงสรวย รศ. ดร.สรัญญา วัชรโรทัย)	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์ นางสาวชลธิชา สุดมุข (๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙-๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐) นางสาวพัชระ บุญประดิษฐ์ ผู้แทน (ตั้งแต่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑-ปัจจุบัน)	กรรมการ
๑๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา นางสาวอารี พลดี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑) นางสาวสมทรง ศกุนตนาค (๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑) นางสาวอัญชญา ไพจิตรหทัย (๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑-ปัจจุบัน)	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. เจ้าหน้าที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา นางสาวกนกพร ชื่นใจดี (๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐-ปัจจุบัน)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คำชี้แจง

การจัดทำอนุกรมวิธานพืช

ก. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำชื่อและบรรยายลักษณะพรรณพืชที่มีอยู่ในประเทศไทยตามหลักของวิชาอนุกรมวิธาน โดยเรียงลำดับชื่อไทยในลักษณะของพจนานุกรม

ข. วิธีดำเนินการ

- รวบรวมข้อมูลพรรณพืชจากสภาพธรรมชาติ พิพิธภัณฑสถานพืช ตำรา และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับพืช
- พิจารณาชื่อที่นิยมใช้กันให้เป็นชื่อหลัก
- จัดทำคำอธิบายลักษณะพรรณพืช ถิ่นกำเนิด เขตการกระจายพันธุ์ รวมทั้งประโยชน์และโทษที่มี
- จัดทำภาพประกอบ

ค. ขอบเขต

จัดทำคำอธิบายเฉพาะพรรณพืชที่มีชื่อไทยและมีการกระจายพันธุ์ในประเทศไทยตามธรรมชาติ รวมทั้งพืชที่นำเข้ามาปลูกเป็นเวลานานจนรู้จักกันแพร่หลาย

ง. หลักเกณฑ์การเขียนคำอธิบาย

- เรียงลำดับชื่อพรรณพืชภาษาไทยตามลำดับอักษรในรูปพจนานุกรมเป็นลำดับแรก แล้วตามด้วยชื่อวิทยาศาสตร์พร้อมด้วยชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ หากมีชื่อพ้อง ชื่อสามัญ ชื่ออื่น ๆ ก็ได้แสดงไว้ด้วย
- พรรณพืชที่มีชื่อไทยซ้ำกัน ไม่ว่าจะอยู่ในวงศ์เดียวกันหรืออยู่ต่างวงศ์กัน จะมีเลขกำกับไว้ท้ายชื่อนั้น ๆ เช่น ดิง ๑ ดิง ๒
- ชื่อพรรณไม้ใช้ตามหนังสือชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เช่น แดงเมซอน
- ชื่อวงศ์ใช้ตามหนังสือ The Plant-Book ของ D. J. Mabberley, Cambridge University Press, 1997 และตามเอกสารที่ตีพิมพ์เพิ่มเติม และมีการใช้แพร่หลาย
- ชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ใช้ตามหนังสือ Authors of Plant Names ของ R. K. Brummitt and C. E. Powell, Royal Botanic Gardens, Kew, 1992 ส่วนชื่อที่ยังไม่มีรายละเอียดจะได้เพิ่มเติมในโอกาสต่อไป
- ชื่อสารประกอบทางเคมีจะถอดเป็นภาษาไทยเฉพาะคำที่รู้จักกันแพร่หลาย นอกนั้นจะคงภาษาอังกฤษไว้
- อักษรย่อ จะใช้เฉพาะคำที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว เช่น มม. (มิลลิเมตร) ซม. (เซนติเมตร) ม. (เมตร)
- ศัพท์บัญญัติที่ใช้ในคำอธิบาย (ถ้ามี) ให้สอดคล้องเพิ่มเติมได้ในหนังสือพจนานุกรมศัพท์พฤกษศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๖๐ เช่น

ลักษณะวิสัย หมายถึง รูปร่างลักษณะที่ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป เช่น พืชมีลักษณะวิสัยเป็นไม้ต้น ไม้เถา ถ้าในสหายเรียก แคนทีเรีย หรือรามมีลักษณะวิสัยเป็นสาย เป็นเส้น หรือเป็นกลุ่ม

ถิ่นที่อยู่ หมายถึง บริเวณที่พืชหรือกลุ่มพืชขึ้นอยู่ ตามธรรมชาติซึ่งเกี่ยวข้องกับประเภทของดิน ปริมาณน้ำ อุณหภูมิและอื่น ๆ เช่น บริเวณชายหาด ตามเขาหินปูน ในบ่อ หนอง คลอง บึง

๙. คำอธิบายที่เป็นลักษณะปรกติของพืช เช่น ดอกสมบุรณ์เพศ ใบเกลี้ยง ใบสีเขียว จะไม่บรรยายไว้ แต่จะระบุเมื่อเป็นดอกแยกเพศ มีขน หรือมีลักษณะพิเศษอื่น ๆ

๑๐. การบรรยายลักษณะพรรณพืชอาจแตกต่างกันไปบ้าง แม้ว่าเป็นพืชสกุลหรือวงศ์เดียวกัน เนื่องจากต้องคงเอกลักษณ์การบรรยายของผู้เขียนแต่ละคนไว้

การเขียนชื่อพฤกษศาสตร์หรือชื่อวิทยาศาสตร์ของพืช*

ชื่อพฤกษศาสตร์หรือชื่อวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยคำ ๒ คำ เป็นระบบชื่อที่เรียกว่า binomial nomenclature คำแรกเป็นชื่อสกุล (generic name) คำที่สองเป็นคำระบุชนิด (specific epithet) ในการเขียนชื่อพฤกษศาสตร์ที่สมบูรณ์จะต้องมีชื่อบุคคลผู้ตั้งชื่อพืชนั้น (author) ต่อท้ายด้วย เช่น ดาดชมพู่ มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Begonia hymenophylla* Gagnep. จะมี Gagnepain เป็นผู้ตั้งชื่อพฤกษศาสตร์ของดาดชมพู่โดยมีชื่อย่อที่ถูกต้อง คือ Gagnep. หลักการเขียนชื่อ author ยึดตามหนังสือ Authors of Plant Names ของสวนพฤกษศาสตร์คิว สหราชอาณาจักร

ชื่อสกุล (generic name) เขียนขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่ ส่วนคำระบุชนิด (specific epithet) เขียนขึ้นต้นด้วยตัวเล็ก ยกเว้นชื่อที่มาจากชื่อบุคคล หรือชื่อที่เคยเป็นชื่อสกุลมาก่อน ในอดีตอาจเขียนขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ แต่ปัจจุบันนิยมเขียนเป็นตัวพิมพ์เล็กหมด (เช่น พุดราชา *Clerodendrum Schmidtii* ให้เขียน เป็น *Clerodendrum schmidtii*) ทั้งชื่อสกุลและคำระบุชนิด ให้ขีดเส้นใต้ พิมพ์เป็นตัวหนา หรือพิมพ์เป็นตัวเอน เพื่อให้รู้ว่าเป็นชื่อในภาษาละติน ส่วนชื่อผู้ตั้งชื่อพืช (author) เขียนตามปกติ คือ ไม่ขีดเส้นใต้ ไม่เป็นตัวหนา หรือ ไม่เป็นตัวเอน เช่น

ดวงแก้ว	<i>Viola hederacea</i> Labill.	ดังหยาย ๒	<i>Clerodendrum nutans</i> Wall. ex Jack
	<i>Viola hederacea</i> Labill.		<i>Clerodendrum nutans</i> Wall. ex Jack
	<i>Viola hederacea</i> Labill.		<i>Clerodendrum nutans</i> Wall. ex Jack

การขีดเส้นใต้ ปรกตินิยมใช้เมื่อเขียนด้วยมือหรือพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีด ส่วนการพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์นิยมให้เป็นตัวเอนหรือตัวหนา ปัจจุบันตามเอกสารทางวิชาการทั่วไปนิยมใช้เป็นตัวเอนมากที่สุด ถ้ามี subspecies (ใช้ตัวย่อ subsp. หรือ ssp.) หรือ variety (ใช้ตัวย่อ var.) คำว่า subsp., ssp. หรือ var. เขียนเป็นตัวปรกติ คือ ไม่ขีดเส้นใต้ ไม่หนา หรือไม่เอน เช่น เตื่อหูกวาง *Meliosma simplicifolia* (Roxb) Walp. subsp. *simplicifolia* หรือ *Meliosma simplicifolia* (Roxb) Walp. ssp. *simplicifolia* ดิงคี่ *Elatostema integrifolium* (D. Don) Wedd. var. *integrifolium*

ถ้าเป็นชื่อพันธุ์ปลูก (cultivar name) ให้เขียนชื่อพันธุ์ขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่ในเครื่องหมาย ‘ ’ (ไม่ใช่ “ ”) และให้เขียนเป็นตัวปรกติ คือ ไม่เอียง ไม่เอน ไม่หนา ชื่อ author ไม่ต้องอ้าง เช่น คัทลียาควีนสิริกิติ์ *Cattleya* ‘Queen Sirikit’ ดอนญาควีนสิริกิติ์ *Mussaenda philippica* ‘Queen Sirikit’ ดอนญาลูซ *Mussaenda philippica* A. Rich. ‘Dona Luz’ ไทรย้อยใบต่าง *Ficus benjamina* ‘Variegata’ ไฮเดรนเยีย *Hydrangea macrophylla* ‘Ami Pasquie’ ตัวย่อ cv. แต่ก่อนอนุญาตให้ใช้ได้ ปัจจุบันไม่ใช่ เช่น กุหลาบควีนสิริกิติ์ *Rosa* cv. Queen Sirikit หรือ *Rosa* cv. ‘Queen Sirikit’ เป็นการเขียนที่ผิด ที่ถูกต้องคือ *Rosa* ‘Queen Sirikit’ โดยต้องตัดคำว่า cv. ออกจากการเขียนและตั้งชื่อพันธุ์ปลูกควบคุมโดย International Code of Nomenclature for Cultivated Plants

* ดร.สมราน สุดดี เรียบเรียง

ถ้าเป็นชื่อลูกผสม (hybrid name) จะมีเครื่องหมายคูณ (x) แสดงให้ทราบว่า เป็นลูกผสม เช่น *Agrostis* L. x *Polypogon* Desf.; *Mentha aquatic* L. x *M. arvensis* L. x *M. spicata* L. เครื่องหมายคูณ (x) ต้องไม่เอียง ถ้าไม่มีเครื่องหมายนี้ในคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษร x แทนได้ แต่ต้องเป็นตัวพิมพ์เล็กเท่านั้น

ในเอกสารทางวิชาการทั่วไป เมื่อกล่าวถึงชื่อสกุลเป็นครั้งที่ ๒ อาจใช้ตัวย่อจากอักษรตัวแรกที่เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ได้ถ้าไม่ทำให้เกิดความสับสน เช่น เมื่อกล่าวถึง เตื่อน้ำ *Ficus praetermissa* Corner แล้วมากล่าวถึง เตื่อผาภายหลัง อาจใช้ตัวย่อได้ เช่น *F. squamosa* Roxb.

ส่วนการกล่าวถึงชื่อสกุลโดยรวมโดยไม่ระบุว่าเป็นชนิดใด อาจใช้ spp. ต่อท้ายชื่อสกุลได้ เช่น ถ้าต้องการเขียนป้ายปักไว้หน้าแปลงกล้าไม้ในสกุลเตื่อซึ่งมีหลายชนิด แต่ไม่มีการระบุให้แน่ชัดว่าเป็นชนิดใดบ้าง อาจเขียนเป็น *Ficus* spp. แต่ถ้าเป็นการกล่าวถึงต้นไม้ชนิดเดียวที่ทราบชื่อสกุล แต่ไม่ทราบว่าเป็นชนิดใด ใช้ sp. ต่อท้าย เช่น ต้องการเขียนป้ายแสดงชื่อต้นไม้ต้นหนึ่งตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ซึ่งทราบแน่นอนว่าเป็นพืชสกุลเตื่อแต่ไม่ทราบชนิด อาจเขียนเป็น *Ficus* sp. กรณีนี้ห้ามเขียนเป็น *Ficus* spp. โดยเด็ดขาด เพราะ spp. หมายถึงหลายชนิด

การเขียนชื่อวงศ์

ชื่อวงศ์จะต้องลงท้ายด้วย -aceae ตามกฎการตั้งชื่อพืช* ของ International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (ICN) โดยชื่อวงศ์ต้องมีสกุลต้นแบบรองรับ แต่มีข้อยกเว้นสำหรับชื่อพืชบางวงศ์ที่ไม่ได้ลงท้ายด้วย -aceae โดยชื่อเหล่านี้ใช้มาเป็นเวลานานและเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่นิยมมากกว่า ICN จึงให้ใช้ชื่อวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -ae ทั้ง ๘ วงศ์นี้เป็น alternative name ได้ ซึ่งหมายถึงชื่อที่สามารถเลือกใช้แทนชื่อวงศ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายนี้ได้แก่

ชื่อตามกฎ ICN	สกุลต้นแบบ (type genus)	alternative name	ตัวอย่าง
Asteraceae	<i>Aster</i> L.	Compositae	ดอกขนนกน้อย ดาวกระจาย โด่ไม่รู้ล้ม ทานตะวัน สาบเสือ
Brassicaceae	<i>Brassica</i> L.	Cruciferae	กะหล่ำปลี คื่นช่าย ผักกาด
Poaceae	<i>Poa</i> L.	Gramineae	ข้าว แยม เต๋อย ไม้ หญ้า อ้อย
Clusiaceae	<i>Clusia</i> L.	Guttiferae	ชะมวง มังคุด รง
Lamiaceae	<i>Lamium</i> L.	Labiatae	กะเพรา ต่าง ช้อ ตีนนก สัก
Fabaceae	<i>Faba</i> Mill.	Leguminosae	ถั่ว ประดู่ มะค่าโมง
Arecaceae	<i>Areca</i> L.	Palmae	ปาล์ม มะพร้าว หมาก หวาย
Apiaceae	<i>Apium</i> L.	Umbelliferae	ผักชี ผักชีฝรั่ง

คำอธิบายการเขียนชื่อวงศ์ที่พบในหนังสืออนุกรมวิธานพืช อักษร ด

๑. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้ววงเล็บด้วยวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -ae ต่อท้าย

หมายความว่า พืชชนิดนั้น ๆ มีชื่อวงศ์ที่เขียนถูกต้องตามกฎหมาย ICN ซึ่งลงท้ายด้วย -aceae แต่มีชื่อวงศ์ที่คุ้นเคยและใช้มาเป็นเวลานานซึ่งเป็น alternative name ลงท้ายด้วย -ae เช่น

ดอกกระต่าย *Xerochrysum bracteatum* (Vent.) Tzvelev วงศ์ Asteraceae (Compositae)
หมายความว่า พืชชนิดนี้มีชื่อวงศ์ตามกฎหมาย ICN คือ Asteraceae แต่มีชื่อวงศ์ที่คุ้นเคยและใช้มาเป็นเวลานานซึ่งเป็น alternative name คือ Compositae

ดาวน้ำ *Pogostemon helferi* (Hook. f.) Press วงศ์ Lamiaceae (Labiatae) หมายความว่า พืชชนิดนี้มีชื่อวงศ์ตามกฎหมาย ICN คือ Lamiaceae แต่มีชื่อวงศ์ที่คุ้นเคยและใช้มาเป็นเวลานานซึ่งเป็น alternative name คือ Labiatae

* กฎเกณฑ์ในการตั้งชื่อพืชที่ได้มาจากการประชุม International Botanical Congress (IBC) ซึ่งเป็นการประชุมระดับนานาชาติทุก ๖ ปี และมีการตีพิมพ์ออกมาเป็นหนังสือ ซึ่งในการประชุมครั้งที่ ๑๘ ที่กรุงเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๑๑ ชื่อหนังสือได้เปลี่ยนจาก International Code of Botanical Nomenclature (ICBN) เป็น International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (ICN) เหตุผลของการเปลี่ยนชื่อเนื่องจากคำว่า “Botanical” อาจทำให้ผู้ที่ไม่ใช่เกิดความสับสนว่ากฎเกณฑ์นี้ใช้เฉพาะพืชเท่านั้น แต่ความจริงแล้วกฎเกณฑ์นี้ครอบคลุมไปถึงการตั้งชื่อของเห็ด รา และสาหร่ายด้วย

๒. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้ววงเล็บด้วยวงศ์ที่ลงท้าย -aceae อีกวงศ์หนึ่งต่อท้าย

หมายความว่า พืชชนิดนั้น ๆ เดิมจัดอยู่ในสกุลที่อยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae วงศ์หนึ่ง แต่ตามระบบการจำแนกของ APG IV (Angiosperm Phylogeny Group; APG IV) ค.ศ. ๒๐๑๖ ได้ย้ายมาอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae อีกวงศ์หนึ่ง โดยวงศ์เดิมถูกยุบไปแล้ว เช่น

ดอกก๊ก *Illicium anisatum* L. วงศ์ Schisandraceae (Illiciaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Illiciaceae ปัจจุบันวงศ์นี้ได้ยุบไปรวมกับวงศ์ Schisandraceae

ดอกไม้จีน *Hemerocallis lilioasphodelus* L. วงศ์ Xanthorrhoeaceae (Hemerocallidaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Hemerocallidaceae ปัจจุบันวงศ์นี้ได้ยุบไปรวมกับวงศ์ Xanthorrhoeaceae

ดั่งปรอก *Xylosma brachystachys* Craib วงศ์ Salicaceae (Flacourtiaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Flacourtiaceae ปัจจุบันวงศ์นี้ได้ยุบไปรวมกับวงศ์ Salicaceae

ดาวน้ำ ๑ *Callitriche stagnalis* Scop. วงศ์ Plantaginaceae (Callitrichaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Callitrichaceae ปัจจุบันวงศ์นี้ได้ยุบไปรวมกับวงศ์ Plantaginaceae

๓. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้ววงเล็บตามด้วยข้อความ “แยกมาจากวงศ์” ที่ลงท้ายด้วย -aceae อีกวงศ์หนึ่งต่อท้าย

หมายความว่า พืชชนิดที่อยู่ภายใต้สกุลนั้น ๆ เดิมอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae วงศ์หนึ่ง แต่ตามระบบการจำแนกของ APG IV สกุลนั้นถูกแยกมาอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae อีกวงศ์หนึ่ง โดยวงศ์เดิมยังคงมีอยู่ เช่น

ดอกใต้ต้น *Sauropus poomae* Welzen et Chayam. วงศ์ Phyllanthaceae (แยกมาจากวงศ์ Euphorbiaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Euphorbiaceae ปัจจุบันแยกมาอยู่ในวงศ์ Phyllanthaceae

ดอกผักชี *Lindernia junciformis* (Bonati) T. Yamaz. วงศ์ Linderniaceae (แยกมาจากวงศ์ Scrophulariaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Scrophulariaceae ปัจจุบันแยกมาอยู่ในวงศ์ Linderniaceae

ดองดึง *Gloriosa superba* L. วงศ์ Colchicaceae (แยกมาจากวงศ์ Liliaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Liliaceae ปัจจุบันแยกมาอยู่ในวงศ์ Colchicaceae

ดินหมี *Gonocaryum lobbianum* (Miers) Kurz วงศ์ Cardiopteridaceae (แยกมาจากวงศ์ Icacinaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในสกุลที่เดิมอยู่ในวงศ์ Icacinaceae ปัจจุบันแยกมาอยู่ในวงศ์ Cardiopteridaceae

๔. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้ววงเล็บด้วยวงศ์ที่ลงท้าย -ae และตามด้วยข้อความ “สกุลนี้ย้ายมาจากวงศ์” ที่ลงท้ายด้วย -aceae อีกวงศ์หนึ่งต่อท้าย

หมายความว่า พืชชนิดนั้น ๆ จัดอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae ซึ่งเป็นชื่อที่ถูกต้องตามกฎหมาย ICN แต่มีชื่อวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -ae เป็นชื่อที่คุ้นเคยหรือเป็นชื่อที่นิยมมาเป็นเวลานาน กฎ ICN จึงให้ใช้ได้ ปัจจุบันสกุลนี้ถูกย้ายมาจากวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae อีกวงศ์หนึ่ง ตามระบบการจำแนกของ APG IV โดยวงศ์เดิมยังคงมีอยู่ เช่น

ดั่งหวาย ๑ *Clerodendrum disparifolium* Blume วงศ์ Lamiaceae (Labiatae) สกุลนี้ย้ายมาจากวงศ์ Verbenaceae หมายความว่า พืชชนิดนี้เดิมจัดอยู่ในสกุลที่อยู่ในวงศ์ Verbenaceae ปัจจุบัน

อยู่ในวงศ์ Lamiaceae หรือมีชื่อที่คุ้นเคยหรือเป็นชื่อที่นิยมมาเป็นเวลานาน คือ Labiatae ทั้งนี้ วงศ์ Verbenaceae ยังคงมีอยู่

ต่าง *Hymenopyramis siamensis* Craib วงศ์ Lamiaceae (Labiatae) สกุลนี้ย้ายมาจาก วงศ์ Verbenaceae หมายความว่า พืชชนิดนี้เดิมจัดอยู่ในสกุลที่อยู่ในวงศ์ Verbenaceae ปัจจุบันอยู่ใน วงศ์ Lamiaceae หรือมีชื่อที่คุ้นเคยหรือเป็นชื่อที่นิยมมาเป็นเวลานาน คือ Labiatae ทั้งนี้ วงศ์ Verbenaceae ยังคงมีอยู่

๕. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้วตามด้วยวงศ์ย่อยที่ลงท้ายด้วย -oideae

หมายความว่า พืชชนิดนั้น ๆ จัดจำแนกอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae และจัดอยู่ในวงศ์ย่อยที่ลงท้ายด้วย -oideae เช่น

ต่าง *Hoya kerrii* Craib วงศ์ Apocynaceae-Asclepiadoideae หมายความว่า พืชชนิดนี้ จัดอยู่ในวงศ์ Apocynaceae และจัดจำแนกอยู่ในวงศ์ย่อย Asclepiadoideae

ดอกแข็ง *Urceola tournieri* (Pierre) D. J. Middleton วงศ์ Apocynaceae-Apocynoideae หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในวงศ์ Apocynaceae และจัดจำแนกอยู่ในวงศ์ย่อย Apocynoideae

ดาวประดับ *Cryptostegia grandiflora* R. Br. วงศ์ Apocynaceae-Periplocoideae หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในวงศ์ Apocynaceae และจัดจำแนกอยู่ในวงศ์ย่อย Periplocoideae

ดาวมรกต *Abutilon substellatum* Phuph. et Poopath วงศ์ Malvaceae-Malvoideae หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในวงศ์ Malvaceae และจัดจำแนกอยู่ในวงศ์ย่อย Malvoideae

๖. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้วตามด้วยวงศ์ย่อยที่ลงท้ายด้วย -oideae แล้ววงเล็บด้วยวงศ์ที่ลงท้าย -aceae อีกวงศ์หนึ่งต่อท้าย

หมายความว่า พืชชนิดนั้น ๆ จัดจำแนกอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae และจัดอยู่ในวงศ์ย่อยที่ลงท้าย ด้วย -oideae โดยพืชชนิดนั้น ๆ เดิมจัดอยู่ในสกุลที่อยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae วงศ์หนึ่ง แต่ตามระบบการ จำแนกของ APG IV (Angiosperm Phylogeny Group; APG IV) ค.ศ. ๒๐๑๖ ได้ย้ายมาอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae อีกวงศ์หนึ่ง โดยวงศ์เดิมถูกยุบไปแล้ว เช่น

ติงู ๒ *Helicteres lanceolata* A. DC. var. *lanceolata* วงศ์ Malvaceae-Helicteroideae (Sterculiaceae) หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดจำแนกอยู่ในวงศ์ Malvaceae และจัดอยู่ในวงศ์ย่อย Helicteroideae ซึ่งพืชชนิดนี้เดิมจัดอยู่ในสกุลที่อยู่ในวงศ์ Sterculiaceae แต่ตามระบบการจำแนกของ APG IV (Angiosperm Phylogeny Group; APG IV) ค.ศ. ๒๐๑๖ ได้ย้ายมาอยู่ในวงศ์ Malvaceae โดย วงศ์เดิม Sterculiaceae ถูกยุบไปแล้ว

๗. วงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แล้ววงเล็บด้วยวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -ae แล้วตามด้วยวงศ์ย่อยที่ลงท้ายด้วย -oideae

หมายความว่า พืชชนิดนั้น ๆ จัดจำแนกอยู่ในวงศ์ที่ลงท้ายด้วย -aceae แต่มีชื่อวงศ์ที่คุ้นเคยและใช้ มาเป็นเวลานานซึ่งเป็น alternative name ลงท้ายด้วย -ae โดยพืชชนิดนั้น ๆ จัดอยู่ในวงศ์ย่อยที่ลงท้ายด้วย -oideae เช่น

ด้านราชสีห์ *Tephrosia vestita* Vogel วงศ์ Fabaceae (Leguminosae)-Papilionoideae หมายความว่า พืชชนิดนี้จัดอยู่ในวงศ์ Fabaceae แต่มีชื่อวงศ์ที่คุ้นเคยและใช้มาเป็นเวลานานซึ่งเป็น alternative name คือ Leguminosae และจัดจำแนกอยู่ในวงศ์ย่อย Papilionoideae